

L I M I N K A

kunta kasvussa

LIMINGAN KUNTA
Konserniohje

Sisällysluettelo

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2. Konserniohjeen soveltamisala	3
3. Konserniohjeen sitovuus	4
4. Kunnan toimielinten toimivallanjako	4
5. Konserniyhtiön hallitus	6
6. Taloudenhoito ja raportointi	6
7. Keskitetyt konsernitoiminnot	7
6.1. Hankinnat.....	8
6.2. Sijoittamista koskevat ohjeet.....	8
6.3. Henkilöstöpolitiikka.....	8
6.4. Riskienhallinnan järjestäminen	8
6.5. Varautuminen kriisitilanteisiin	8
6.6. Arkistointi.....	9
8. Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta	9
9. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet	9
10. Hyvä hallinto- ja johtamistapa	10
11. Konserniohjeen hyväksyminen	10
Liitteet	11

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Konserniohjeella luodaan puitteet Liminka-konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti (KL § 47). Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjaukseen.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

2. Konserniohjeen soveltamisala

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Konserniohje koskee Limingan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhtiöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäystä ja osakkuusyrittäystä.

Liitteessä on esitetty

- kunnan määräysvallassa olevat tytäryhteisöt
- osakkuusyhteisöt
- kuntayhtymät, jossa kunta on jäsenenä

3. Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, muusta viranomaisten säännöstä tai ohjeesta taikka yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon tulee ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanhallitukselle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

4. Kunnan toimielinten toimivallanjako

Konsernijohto

Kuntalain 48 §:n mukaan

- konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset
- konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, (jollei hallintosäännössä toisin määrätä).

Valtuusto

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

- päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- hyväksyy konserniohjeen

Kunnanhallitus

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta.

- nimeää edustajat tytä- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole hallintosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- koordinoi ja seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja taloutta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi kunnanhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kunnanhallitukselle.

Lautakunta

- huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi kunnanhallitukselle.

5. Konserniyhtiön hallitus

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen valitsee kyseisen yhtiön yhtiökokous tai muu vastaava toimielin. Hallituksen jäsenten lukumäärä määräytyy asianomaisen yhteisön yhtiöjärjestyksen (tai vastaavan) mukaisesti, tai asianomaisen yhteisölainsäädännön perusteella.

6. Taloudenhoito ja raportointi

Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu on toteutettava niin, että kuntakonsernin toiminta on taloudellisesti turvattua pitkällä aikavälillä.

Yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Kirjanpidon tulee olla kirjanpitolaissa määriteltyjen määräaikojen mukaisesti ajan tasalla ja se tulee säilyttää lain mukaisen määräajan. Lisäksi tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien tulee järjestää kirjanpitonsa niin, että sen perusteella voidaan laatia kuntalain edellyttämä konsernitilinpäätös.

Konsernin tilikausi on kalenterivuosi. Poistojen laskennassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymää poisto-ohjetta. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa tilinpäätöstiedot Limingan kunnalle tilikautta seuraavan helmikuun aikana, erikseen konsernitilinpäätösohjeessa määriteltyyn päivään mennessä. Tiedot toimitetaan talousjohtajalle ja Monetra Oy:lle konsernitilinpäätösohjeessa nimety(i)lle

yhteyshenkilö(i)lle. Talousjohtaja voi antaa tarkempia ohjeita konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Raportointi

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Raportointi tapahtuu kesäkuun tilanteen mukaisesti elokuussa ja vuoden lopun tilanteen mukaisesti keväällä valmistuvassa tilinpäätöksessä.

Lisäksi kuntaan on tiedotettava olennaisista konserniyhtiön toimintaan vaikuttavista tapahtumista välittömästi niiden ilmennyttyä.

Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Seuranta

Kunnan ja tytäryhteisöjen kanssa pidetään vähintään yksi suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus vuodessa kunnan ja yhteisöjen strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi ja vuositasen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

7. Keskitetyt konsernitoiminnot

Tytäryhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen (esim. hankinnat, rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka

ja tietohallinto) edellytykset ennen toimintojen toteuttamista. Päätös keskitettyjen palvelujen käyttämisestä tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä.

7.1. Hankinnat

Tytäryhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista.

Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä emokunnan ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

7.2. Sijoittamista koskevat ohjeet

Kassavarojen sijoittamisessa tulee noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita.

7.3. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt pyrkivät noudattamaan toiminnassaan soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstön hankinnassa yhteisöjen tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se on kunnan edun mukaista eikä tytäryhtiön etu muuta edellytä.

7.4. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan järjestämisessä noudatetaan kunnan riskienhallintapolitiikkaa. Tytäryhtiöiden on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

7.5. Varautuminen kriisitilanteisiin

Yhtiöllä on oltava ajan tasalla oleva valmiussuunnitelma, mikäli toiminnan luonne edellyttää varautumista kriisitilanteisiin.

7.6. Arkistointi

Liminka-konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö tai yhteisö ei enää niitä toiminnassaan tarvitse.

Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kunnan arkistoon, on yhtiön tai yhteisön noudatettava arkistotoimensa hoidossa soveltuvin osin kunnan arkiston ohjeita.

8. Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta

Kuntalain 48 §:n mukaan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja), jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Tytäryhtiöiden tulee huolehtia siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että yhtiössä seurataan valvonnan toimivuutta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on konsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita sekä miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää.

Kuntalain 122 §:n mukaan kunnan tytär yhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Liminka-konserniin kuuluvan tytär yhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan valitseman tarkastusyhteisön palveluksessa oleva JHTT-tilintarkastaja.

9. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Tytär yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohtoon ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen.

Neuvotteluelvoite koskee muun muassa

- toimitusjohtajan valinta
- hallituksen jäsenten valinta
- tilintarkastajan valinta
- yhtiön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- merkittävät investoinnit
- merkittävät kiinteistö- ja yrityskaupat

10. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Kunnan tytäryhtiöissä on noudatettava soveltuvin osin yleisiä hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteita ottaen huomioon konserniyhtiön koko ja toiminnan luonne.

11. Konserniohjeen hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa.

Ohje tulee voimaan 7.9.2015.

Liitteet

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Liminka konserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat tytäryhteisöt:

Tytäryhteisö	2015
Limingan Kehitys Oy	100 %
Limingan Vesihuolto Oy	69,8 %
Kiinteistö Oy Limingan Limmintalot	100 %
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	75 %
Asunto Oy Limingan Rivitalot	56,70 %
Kiinteistö Oy Limingan Liikekeskus	76,40 %

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäystä ja osakkuusyrittäystä. Limingan kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Osakkuusyhteisö	2015
Asunto Oy Karintie	27,86 %
Asunto Oy Limingan Koti	29,46 %
Asunto Oy Veteraanipuisto	36 %

Limingan kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Kuntayhtymä	2015
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	3,850 %
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	1,408 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	1,330 %